

Stigning af Fattigbyrden, der har fundet Sted i de sidste Aar, saa at det vilde være ikke lidet betænkeligt at indføre et Princip, om hvilket det med Sikkerhed kan forudses, at det i meget høj Grad vilde forøge Byrden. Det er nemlig en Erfaring, som Enhver, der har haft med Fattigvæsenet at bestille, vil have gjort, at de Krav, der stilles til Fattigvæsenet, staa i et aldeles bestemt Forhold til den Maade, hvorpaa de Trængende forsynes. Blive de Trængende forsynede paa en Maade, der af en eller anden Grund er dem ubehagelig, saa synke Fordringerne til Fattigvæsenet, og omvendt: Naar man forsyner dem paa en saadan Maade, at enhver Ulempe og Ubegagelighed, der kunde knytte sig til Modtagelsen af Fattigunderstøttelse, bortfalder, saa stige Fordringerne paa Fattighjælp overordentlig. Det er saaledes en Erfaring, der er gjort, at naar Arbejdsanstalter og Fattiggaarde, hvor Trængende indlægges, indrettes paa en Maade, der er disse mindre behagelig, og da navnlig saaledes, at det frie Samkvem mellem Personer af forskjelligt Kjønn forhindres noget, saa synker Beskjæret efter at blive indlagt i saadanne Anstalter i en ganske overordentlig Grad, og dette Exempel kunde forsynes med mange lignende, som jeg ikke behøver at opholde mig videre ved. Jeg tror derfor, at det er en fuldstændig afgjort Sag, at dersom man ved den praktiske Gjennemførelse af Fattiglovgivningen vilde lægge det Princip til Grund, som er fremsat af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds, at nemlig de Fattige skulde sondre sig selv i to Klasser, saa vilde Resultatet deraf være ensdydigt med, at ingen Sondring fandt Sted, lige som jeg ogsaa tror, at hvis kun de, der ved Dom ere overbeviste om at have gjort sig skyldige i et Forhold, som graverer dem, skulde bringes under strengere Billaar, saa vilde Følgen deraf blive en ganske overordentlig Forøgelse af Fattigbyrden. Man vilde da saa langt fra kunne hjælpe sig med et Tilskud af 50,000 eller 100,000 Rd., at jeg snarere er tilbøielig til at tro, at man endnu bliver nedensfor det virkelige Tal, naar man i det anførte Tilfælde satte Fattigskatten til et Beløb, der var en halv Gang saa stort som det nuværende. I saa Henseende maa ogsaa de Betragtninger komme frem, som med Føje bleve gjorte gjældende af den høitagede Minister, at naar man stiller de Personer, som nu modtage offentlig Fattighjælp, under Billaar, der ere forholdsviis behagelige for dem, saa lammer man den private Godgjørenhed. Det blev sagt af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds, at det var sjældent, at en Fader, selv naar hans Søn var over 18 Aar gammel, fandt sig i, at denne gik til Fattigvæsenet, saa at det altsaa faktisk stilledes sig saaledes, at Fædre overtog Forpørgelsen af deres Børn, selv naar disse vare over det 18de Aar. Dette er vist ganske rigtigt og indskrænket sig ikke til det her nævnte Forhold. Enhver vil saaledes kunne sige sig selv, at det fremmer den

private Godgjørenhed, naar man kan sige til den: Træd hjælpende til for denne eller hin Person's Vedkommende, thi ellers maa han henvende sig til Fattigvæsenet. Det er altsaa klart nok, at saafremt man vil organisere Fattigvæsenet paa den af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds antydede Maade, maatte man være fattet paa en meget forøget Fattigbyrde, idet Mangfoldige, som nu afholdes fra at søge Fattigvæsenet, i saa Tilfælde ville søge hen til det. Derimod skulde jeg ikke have Noget at indvende, saafremt denne Forøgelse fremkom gennem Kommunernes egen Beslutning; men at lade den fremkomme gennem en Lovbestemmelse, forekommer mig at være i den Grad betænkeligt, at jeg ikke tror nogenfinde at kunne erklære mig enig deri. Ganske anderledes udtalte sig det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (N. Jensen). Han mente, at det var rigtig — og det tror jeg ogsaa — at gjøre en Sondring mellem de forskjellige Arter af Fattige eller mellem de Bærdige og Uværdige, for at blive staaende ved de brugte Udtryk. Det ærede Medlem mente, at til den ene Side burde det humane pointeres stærkere, og til den anden Side ønskede han Kommunerne udrustede med større Midler til at værges sig imod uberegtigede Fordringer. I saa Henseende kan jeg nu ganske henholde mig til, hvad der blev sagt af den høitæredede Minister; thi heller ikke jeg forstaa, hvorledes man efter at have gennemløst det Lovudkast, der foreligger, kan sige, at det ikke gjør Jylbest baade i den ene og den anden Henseende. Det tillader saaledes den allerhumaneste Behandling af de Fattige; det lader det være afhængigt af Kommunen, hvorvidt denne vil fordrø den Fattige hjemsendt eller ikke; det forbyder at forsynge den Fattige ved at lade ham gaa paa Dmgang of . osv., medens det paa den anden Side udruster Fattigbestyrrelserne med tilstrækkelige Midler til at træde virksomt op mod saadanne Fattige, der opfordre dertil. Spørgsmaalet er altsaa i Virkeligheden ikke, hvorledes Loven er affattet, men — som den høitæredede Minister sagde — hvorledes den vil blive bragt til Anvendelse i Kommunerne, og det Hele reducerer sig saaledes til det Spørgsmaal, der har været omtvistet mellem de ærede Medlemmer for Aarhus Amts 3die Valgkreds og Veile Amts 3die Valgkreds (N. Jensen og J. Nielsen), nemlig om man tør gaa ud fra, at Kommunerne ville udøve et fornuftigt Skjønn — hvilket jeg tror, at det først nævnte ærede Medlem mente, at de ville — eller om man skal gaa ud fra, at Kommunerne ere fuldstændig uskiftede til at øve et saadant Skjønn, hvilket det ærede sidst nævnte Medlem mente, at de vare. Det kan nu vel være, at Kommunerne i saa Henseende lade Noget tilbage at ønske; men afgjørende forekommer det mig rigtignok at være, at det ærede Medlem ikke har paa vist noget praktisk Middel til paa anden Maade at tilvejebringe den ønskelige Sondring mellem de